

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu:

Projekty i plany ochrony przyrody

2. Kod zajęć/przedmiotu:

3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy

4. Kierunek studiów: Ochrona środowiska, studia stacjonarne

5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): II stopień

6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki

7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): II

8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW):

Wykłady: 15 godzin

Ćwiczenia: 30 godzin

9. Liczba punktów ECTS: 4

10. Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia

prof. UAM dr hab. Julian Chmiel, chmielju@amu.edu.pl

prof. dr hab. Aleksander Winiński, wolek@amu.edu.pl

prof. dr hab. Marlena Lembicz, lembicz@amu.edu.pl

dr Maciej Nowak, mcnowak@amu.edu.pl

11. Język wykładowy: polski

12. Zajęcia/przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu

1. Przekazanie wiedzy o planistycznych uwarunkowaniach ochrony przyrody (skrótowy przegląd dokumentów planistycznych różnej rang, np. studium uwarunkowań, strategia rozwoju, MPZP, itp.).
2. Dokonanie przeglądu prawnych (międzynarodowych i krajowych) uwarunkowań sporządzania planów ochrony.
3. Zaprezentowanie procedury sporządzania planu ochrony i planu zadań ochronnych do poszczególnych form ochrony przyrody (odpowiedzialność za sporządzenie, przystąpienie do sporządzania, etapy realizacji, konsultacje społeczne, kompetencje w zakresie zatwierdzania).
4. Zaprezentowanie przykładowych/modelowych planów ochrony (planów zadań ochronnych).
5. Zilustrowanie stanu realizacji opracowań oraz problemów w zakresie sporządzania planów ochrony i planów zadań ochronnych w skali kraju i wybranych województw.
6. Zilustrowanie problemów na etapie wykonywania planów ochrony i planów zadań ochronnych.
7. Wyrobienie nawyku śledzenia na bieżąco zmian w zakresie uregulowań prawnych dotyczących ochrony przyrody i środowiska.
8. Ukształtowanie kompetencji w zakresie czytania i analizowania dokumentów planistycznych pod względem formalno-prawnym i merytorycznym.
9. Ukształtowanie umiejętności sporządzania dokumentacji planistycznej.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują)

Wiedza w zakresie biologicznych podstaw ochrony przyrody, stanu i źródeł zagrożenia bioróżnorodności, systemu ochrony przyrody.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów

Symbol EU dla przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
Efekt_01	Orientuje się w aktualnych prawnych i planistycznych uwarunkowaniach ochrony przyrody i środowiska na poziomie krajowym i unijnym.	K_W10, K_W11, K_W15, K_W18, K_W27

Efekt_02	Potrafi na bieżąco śledzić stan i zmiany regulacji prawnych dotyczących ochrony przyrody i środowiska, orientować się w istniejących wymogach formalno-organizacyjnych dotyczących ochrony przyrody i środowiska (struktura instytucji odpowiedzialnych za ochronę przyrody, istnienie sformalizowanych zasad ochrony: np. wytyczne, dobre praktyki itp.).	K_W10, K_W11, K_W12, K_W26, K_W27, K_K01
Efekt_03	Potrafi scharakteryzować prawne, formalne i naukowe przesłanki sporządzania projektów planów ochrony i planów zadań ochronnych obszarów o różnym statusie ochrony (Natura 2000, parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerwy przyrody).	K_W08, K_W01, K_W10, K_W11, K_W13
Efekt_04	Potrafi czytać i oceniać dokumenty planistyczne pod względem poprawności formalno-prawnej, zgodności z wiedzą biologiczną i ogólnoprzyrodniczą oraz rzetelności dokumentacyjnej.	K_W04, K_W10, K_W11, K_W13, K_U07, K_U14, K_U16
Efekt_05	Jako członek zespołu potrafi współpracować przy sporządzaniu projektów planów ochrony i planów zadań ochronnych wybranych obszarów chronionych.	K_U04, K_U09, K_K02

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Prawne i planistyczne uwarunkowania ochrony przyrody i środowiska w Polsce i Unii Europejskiej	Efekt_01, Efekt_02, Efekt_03
Procedury sporządzania planu ochrony i planu zadań ochronnych do zróżnicowanych form ochrony przyrody (instytucjonalna odpowiedzialność za sporządzenie planu, etapy jego realizacji, konsultacje społeczne, kompetencje w zakresie zatwierdzania).	Efekt_01, Efekt_02, Efekt_03
Prezentacja i analiza przykładowych/modelowych planów ochrony i planów zadań ochronnych.	Efekt_03, Efekt_04
Stan zrealizowania przedmiotowych opracowań oraz problemy powodujące wolne tempo sporządzania planów ochrony i planów zadań ochronnych w skali kraju i wybranych województw.	Efekt_02, Efekt_03
Metody i źródła pozyskiwania wiedzy o aktualnych uwarunkowaniach prawnych i formalnych w zakresie ochrony przyrody i środowiska.	Efekt_02
Umiejętność czytania i oceniania dokumentów (planów ochrony i projektów planu ochrony) pod względem ich zgodności z wymaganiami formalno-prawnymi oraz merytorycznymi.	Efekt_04
Umiejętność wykonywania określonych zadań w ramach zespołu odpowiedzialnego za sporządzenie dokumentacji planistycznej w zakresie ochrony przyrody	Efekt_05

5. Zalecana literatura

Wydawnictwa książkowe (wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego)

1. Pullin A.S.: Biologiczne podstawy ochrony przyrody. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, 2004.
2. Simonides E.: Ochrona przyrody. Wyd. Uniwersyt. Warszawskiego., Warszawa, 2008.
3. Dobrzańska E., Dobrzański G., Kielczewski D.: Ochrona środowiska przyrodniczego. Wyd. Nauk. PWN., Warszawa, 2008.
4. Opracowanie zespołowe: Poradnik ochrony siedlisk i gatunków NATURA 2000 - podręcznik metodyczny (t 1-9). Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2004.
5. USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Artykuły w czasopiśmie

1. www (): Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – oficjalna strona internetowa.
2. www (): Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – oficjalna strona internetowa.
3. www (): Internetowy System Aktów Prawnych - oficjalna strona Sejmu RP.

6. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.
Konsultacje e-learningowe

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EK (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	TAK
Wykład problemowy	TAK
Dyskusja	TAK
Praca z tekstem	TAK
Metoda analizy przypadków	TAK
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	TAK
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	TAK
Praca w grupach	TAK

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbol EU dla przedmiotu				
	Efekt_1	Efekt_2	Efekt_3	Efekt_4	Efekt_5
Egzamin pisemny					
Egzamin ustny	TAK	TAK	TAK	TAK	
Egzamin z „otwartą książką”					
Kolokwium pisemne					
Kolokwium ustne					
Test					
Projekt	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Esej					
Raport					
Prezentacja multimedialna					
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)					
Portfolio					

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	45
Praca własna studenta	
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
Przygotowanie projektu	30
Przygotowanie pracy semestralnej	
Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	20
SUMA GODZIN	115
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	4

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM

bardzo dobry (bdb; 5,0): Znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. Ocena z ćwiczeń: student przygotował projekt planu ochrony (pzo) dla wskazanego obszaru identyfikując przy pomocy narzędzi GIS lokalizację celów ochrony. Trafnie (realistycznie) potrafi wskazać cele działań ochronnych, dobrać działania ochronne i zaplanować monitoring przyrodniczy uwzględniając zidentyfikowane aktualne i przewidywane zagrożenia, aktualny stan zachowania siedlisk i gatunków, uwarunkowania terenowe, okoliczności społeczno-gospodarcze, itp. Potrafi doskonale ze zrozumieniem interpretować ustawy, rozporządzenia i inne akty prawne. Biegłe posługuje się narzędziami GIS oraz korzysta z informacji zamieszczanych na stronach internetowych instytucji państwowych i samorządowych (GDOŚ, RDOŚ, RZGW, MKiŚ, MRiRW, UW, UG, itp..). Potrafi w sposób transparentny zaprezentować główne elementy projektu. Ocena z egzaminu: student dysponuje bardzo dobrą wiedzą z zakresu biologicznych, prawnych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań ochrony środowiska i przyrody w Europie i w Polsce; potrafi nie tylko udzielić poprawnej i pełnej odpowiedzi lecz jednocześnie wyrazić swój pogląd i racjonalnie go uzasadnić.

dobry plus (+db; 4,5): Bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. Ocena z ćwiczeń: student przygotował projekt planu ochrony (pzo) dla wskazanego obszaru identyfikując przy pomocy narzędzi GIS lokalizację celów ochrony. Trafnie (realistycznie) potrafi określić cele działań ochronnych, dobrać działania ochronne i zaplanować monitoring przyrodniczy uwzględniając zidentyfikowane aktualne i przewidywane zagrożenia, aktualny stan zachowania siedlisk i gatunków, uwarunkowania terenowe, okoliczności społeczno-gospodarcze, itp. Potrafi w stopniu wystarczającym do stawianych zadań interpretować ustawy, rozporządzenia i inne akty prawne. W zakresie wystarczającym korzysta z narzędzi GIS oraz z informacji zamieszczanych na stronach internetowych instytucji państwowych i samorządowych (GDOŚ, RDOŚ, RZGW, MKiŚ, MRiRW, UW, UG, itp..). Potrafi w sposób transparentny zaprezentować główne elementy projektu. Ocena z egzaminu: student dysponuje bardzo dobrą wiedzą z zakresu biologicznych, prawnych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań ochrony środowiska i przyrody w Europie i w Polsce; potrafi udzielić poprawnej i pełnej odpowiedzi lecz ma pewne trudności w zaprezentowaniu swego poglądu na kwestie związane z ochroną przyrody.

dobry (db; 4,0): Dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. Ocena z ćwiczeń: student przygotował projekt planu ochrony (pzo) dla wskazanego obszaru identyfikując przy pomocy narzędzi GIS lokalizację celów ochrony. Nie zawsze realistycznie potrafi określić zakładane cele działań ochronnych, dobrać działania ochronne i zaplanować monitoring przyrodniczy uwzględniając zidentyfikowane aktualne i przewidywane zagrożenia, aktualny stan zachowania siedlisk i gatunków, uwarunkowania terenowe, okoliczności społeczno-gospodarcze, itp. Ma wystarczającą orientację w treści ustaw, rozporządzeń i innych aktów prawnych. W zakresie wystarczającym korzysta z narzędzi GIS oraz z informacji zamieszczanych na stronach internetowych instytucji państwowych i samorządowych (GDOŚ, RDOŚ, RZGW, MKiŚ, MRiRW, UW, UG, itp..). Potrafi w sposób transparentny zaprezentować główne elementy projektu. Ocena z egzaminu: student dysponuje dobrą wiedzą z zakresu biologicznych, prawnych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań ochrony środowiska i

przyrody w Europie i w Polsce; potrafi udzielić poprawnej odpowiedzi lecz ma trudności w zaprezentowaniu swego poglądu na kwestie związane z ochroną przyrody.

dostateczny plus (+dst; 3,5): Wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne z drobnymi niedociągnięciami. Ocena z ćwiczeń: student przygotował projekt planu ochrony (pzo) dla wskazanego obszaru identyfikując przy pomocy narzędzi GIS lokalizację celów ochrony. Student ma kłopoty w formułowaniu celów działań ochronnych, doboru adekwatnych działań ochronnych i zaplanowania monitoringu przyrodniczego uwzględniającego aktualne i przewidywane zagrożenia, aktualny stan zachowania siedlisk i gatunków, uwarunkowania terenowe, okoliczności społeczno-gospodarcze, itp. Ma dostateczną orientację w poszukiwaniu niezbędnych ustaw, rozporządzeń i innych aktów prawnych. W podstawowym zakresie potrafi korzystać z narzędzi GIS oraz z informacji zamieszczanych na stronach internetowych instytucji państwowych i samorządowych (GDOŚ, RDOŚ, RZGW, MKiŚ, MRiRW, UW, UG, itp..). Prezentując główne elementy projektu nie zawsze potrafi racjonalnie uzasadnić cele ochrony, działania ochronne lub lokalizacje punktów monitoringowych. Ocena z egzaminu: student dysponuje dostateczną wiedzą z zakresu biologicznych, prawnych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań ochrony środowiska i przyrody w Europie i w Polsce; potrafi udzielić poprawnej odpowiedzi wspomagany pytaniami dodatkowymi i naprowadzającymi; ma zasadnicze trudności w zaprezentowaniu swego poglądu na kwestie związane z ochroną przyrody.

dostateczny (dst; 3,0): Wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne ze znacznymi niedociągnięciami. Ocena z ćwiczeń: student przygotował projekt planu ochrony (pzo) dla wskazanego obszaru identyfikując przy pomocy narzędzi GIS lokalizację celów ochrony. Student ma duże kłopoty w poprawnym formułowaniu celów działań ochronnych, w doborze adekwatnych działań ochronnych i zaplanowaniu monitoringu przyrodniczego uwzględniającego aktualne i przewidywane zagrożenia, aktualny stan zachowania siedlisk i gatunków, uwarunkowania terenowe, okoliczności społeczno-gospodarcze, itp. Ma dostateczną orientację w poszukiwaniu niezbędnych ustaw, rozporządzeń i innych aktów prawnych. W podstawowym zakresie potrafi korzystać z narzędzi GIS oraz z informacji zamieszczanych na stronach internetowych instytucji państwowych i samorządowych (GDOŚ, RDOŚ, RZGW, MKiŚ, MRiRW, UW, UG, itp..). Prezentując główne elementy projektu nie zawsze potrafi racjonalnie uzasadnić cele ochrony, działania ochronne lub lokalizacje punktów monitoringowych. Ocena z egzaminu: student dysponuje dostateczną wiedzą z zakresu biologicznych, prawnych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań ochrony środowiska i przyrody w Europie i w Polsce; potrafi udzielić poprawnej odpowiedzi wspomagany pytaniami dodatkowymi i naprowadzającymi; nie potrafi zaprezentować swego poglądu na kwestie związane z ochroną przyrody.

niedostateczny (ndst; 2,0): Niezadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. Ocena z ćwiczeń: student nie przygotował projektu planu ochrony (pzo). Ma niewystarczającą orientację w poszukiwaniu niezbędnych ustaw, rozporządzeń i innych aktów prawnych. Ma duże kłopoty w korzystaniu z narzędzi GIS oraz z informacji zamieszczanych na stronach internetowych instytucji państwowych i samorządowych (GDOŚ, RDOŚ, RZGW, MKiŚ, MRiRW, UW, UG, itp..). Ocena z egzaminu: student dysponuje niedostateczną wiedzą z zakresu biologicznych, prawnych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań ochrony środowiska i przyrody w Europie i w Polsce; nie potrafi udzielić poprawnej odpowiedzi; nie potrafi zaprezentować swego poglądu na kwestie związane z ochroną przyrody.